

РЕШЕНИЕ

№ 6955

гр. София, 15.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в публично заседание на 25.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **5891** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 203 и сл. от АПК във вр. с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ.

Делото е образувано по искова молба на Г. О. З., представляван в съдебното производство от адв. Т. С. П., САК, назначен по реда на ЗПП, със съдебен адрес [населено място], [улица]ет.2, офис 236, с която са предявени иски срещу НОИ- С. за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени и неимуществени вреди от незаконосъобразни действия на служители на ответника, ведно с лихви за забава. С молба от 11.08.2023г. искът е уточнен както следва: претендира се сумата от 361,90 лева, представляваща имуществени вреди за периода от 08.08.2022г. до 05.05.2023г. Същата сума е била запорирана от получаваната от ищеца лична пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 от КСО в полза на ЧСИ М. Б. с рег. № 838, въз основа на запорно съобщение №116080/21.11.2019г. Ищецът счита, че получаваната от него пенсия е несеквестрируема, поради което незаконосъобразно служители на НОИ са извършвали удръжки от получаваната пенсия от ищеца. Претендира се сумата от 500 лева, представляваща неимуществени вреди за периода от 08.08.2022г. до 05.05.2023г. Неимуществените вреди се изразяват в нервно – психическо напрежение (молба от 25.10.2023г. л. 43 от делото), силно безпокойство и стрес. Претендират се и лихви върху така заявените суми.

В съдебно заседание ищецът лично и с адв. П. поддържат иска на заявените основания. Въвеждат допълнително основание, а именно, че не е била правилно

изчислена несеквестируемата част от получаваната пенсия предвид представеното Решение №75/10.04.2009г. по гр.д. № 97/2009г. на СРС, съгласно което ищецът е бил задължен да плаща ежемесечна издръжка на непълнолетното си дете. Претендира адвокатско възнаграждение в минимален размер.

По делото е постъпил отговор на исковата молба с приложени доказателства от процесуален представител на НОИ. Направени са възражения за недопустимост на производството, алтернативно за неоснователност. По същество се твърди, че ищецът неправилно смесва понятията и вида пенсии – тази която получава по чл. 74 от КСО и тази по чл. 90а от КСО, която е била несеквестируема. В съдебно заседание, ответникът, редовно уведомен не се явява, представлява се от юрисконсулт Б., която моли съда да остави исковата претенция без уважение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение, че исковата претенция следва да се отхвърли като неоснователна и недоказана.

От фактическа страна се установява, че Г. О. З. получава пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 от КСО, считано от 26.03.2014г. по разпореждане № [ЕГН]/90/13.11.2015г. на ТП на НОИ С..

Със запорно съобщение № 116080/21.11.2019г. от ЧСИ М. Б. с рег. № 838 (л. 12 от делото) НОИ – ТП С. град е сезирано да се извършват удържки по изпълнително дело 20188380403004. С писмо № 3036-21-3264/07.07.2022г. на НОИ Г. З. е уведомен, че считано от 01.08.2022г. ще се правят удържки от получаваната от него пенсия в размер на 50,26 лева. С последващи писма З. е уведомяван за промяна на размера на удържаните суми, съобразно преизчисляването на получаваната от него пенсия.

От удостоверение изх. № 1029-21-779#1/07.04.2023г. от НОИ се установява, че въз основа на запорно съобщение № 116080/21.11.2019г. на ЧСИ с рег. № 838 по изпълнително дело №20188380403004 в полза на „Топлофикация София“ ЕАД се правят удържки от пенсията на З. както следва: от 01.08.2022г. до 31.10.2022г. по 50,26 лв.; от 01.11.2022г. до 31.12.2022г. по 80,16 лв.; от 01.01.2023г. до 30.04.2023г. по 10,16 лв.; или за периода до 01.08.2022г. до 30.04.2023г. общо 351,74 лева.

По делото са налице доказателства, че Г. З. многократно е възразявал срещу правените удържки от ТП на НОИ С. град, с мотив, че получаваната от него пенсия е несеквестируема. По повод жалбите и възраженията от НОИ са отговаряли, че администрацията действа стриктно съобразно разпоредбите на 446, ал. 1 от ГПК, ТР № 2/26.06.2015г. на ВКС и чл.85, т. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. На л. 28 от делото е приложена жалба на Г. З. от 16.12.2022г. до ЧСИ с рег. №838, с която се иска отмяна на наложения запор върху пенсията на ищеца.

По делото е представено и Решение № 75/10.04.2009г. по гр.д. № 97/2009г. на СРС, съгласно което ищецът е бил задължен да плаща ежемесечна издръжка на непълнолетното си дете.

При горните фактически установявания, съдът формира следните изводи:

Предявените искове са допустима, а разгледани по същество са неоснователни. Отговорността на държавата по чл. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна отговорност за вреди, причинени на граждани и юридически лица от чужди незаконни действия или бездействия при и по повод изпълнение на административна дейност, поради което чл. 7, ал. 1 от ЗОДОВ указва, че искът за обезщетение се предявява срещу органите по чл. 1, ал. 1, от чийто незаконни актове, действия и бездействия са причинени вредите. Съгласно чл. 205 АПК пък е посочено, че искът се предявява срещу юридическото

лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Следователно, пасивно легитимиран ответник по исковете за обезщетение е юридическото лице, с което съответното длъжностно лице - пряк причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. В този смисъл е и т. 6 от ТР № 3/2004 г. на ВКС по т. гр д. № 3/2004 г., ОСГК. В настоящия случай такова юридическо лице е Национален осигурителен институт, съобразно въведеното от ищеца твърдение, като исковете за обезщетение срещу това юридическо лице, са насочени срещу надлежния ответник, притежаващ самостоятелна правосубектност.

Допълнително условие за допустимост на иска по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е въведено в АПК. В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковете за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица, са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 1 на този член, първата предпоставка за допустимост на иска, когато се претендира, че вредите са причинени от незаконосъобразен административен акт, е той да бъде отменен по съответния ред, а именно – по правилата на чл. 97 ал. 1 АПК след оспорване пред по – горестоящия административен орган, при възобновяване на административното производство (чл. 99 ал. 1 от АПК) или по съдебен ред. Т.е. при тази предпоставка се изисква предварителното установяване по предвидения от закона ред на незаконосъобразността на административния акт със съответен влязъл в сила акт – решение, преди да се пристъпи към производството по чл. 203 и следващите от АПК по претендирането на вреди.

В чл. 204 от АПК са предвидени и две изключения, при които установяването на незаконосъобразността на административния акт, на действията или бездействията на административен орган, може да стана в самото производство по чл. 203 и следващите от АПК по търсене на обезщетение за вреди, а именно: съгласно чл. 204 ал. 4 от АПК – когато са причинени от незаконосъобразни действия или бездействия на административен орган.

В конкретния случай ищецът претендира вреди от незаконосъобразни действия на служители на административен орган – ТП на НОИ С. град, а именно незаконосъобразно извършвани удръжки от служители на НОИ от получаваната пенсия от ищеца.

В хода на настоящето съдебно производство не се разглежда, а и не може да бъде изследвана законността на наложения със запорно съобщение № 116080/21.11.2019г. от ЧСИ М. Б. запор върху получавани от ищеца доходи. Последното е предмет на изследване по друг съдебно производствен ред, а и разпоредбата на чл. 17, ал. 2 от ГПК е неприложима, доколкото касае проверка валидността на административни актове, какъвто не е акта за налагането на запор от ЧСИ по чл. 507 във вр. с чл. 450, ал. 3 от ГПК.

Нещо повече, не може да се изследва и претенцията за несеквестрируемост на която се позовава ищецът. Предвидената от законодателя несеквестрируемост в нормата на чл. 446 от ГПК е с оглед естеството на имущественото право върху което не може да се наложи принудително изпълнение – трудово възнаграждение или друго възнаграждение за труд, пенсия, стипендия, като тази несеквестрируемост е в полза на длъжника – физическо лице. На несеквестрируемостта може да се позове само задълженото лице, като в този смисъл съгласно чл. 435, ал. 2, т. 2 от ГПК, длъжникът

може да обжалва насочването на изпълнението върху имущество, което смята за несеквестируемо. Редът за обжалване е предвиден в нормите на чл. 436 - чл. 438 от ГПК, като жалбата се разглежда от окръжния съд по мястото на изпълнението, който е компетентен да прецени дали се касае за секвестируемо или несеквестируемо имущество.

След като в ГПК е предвиден специален ред за обжалване на действията на съдебните изпълнители, касаещи насочването на изпълнението върху имущество, което се счита за несеквестируемо, недопустимо е такава преценка да се извършва от служителите на ТП на НОИ С. град. Поради това и в настоящото производство, което е по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ във вр. с чл. 201 от АПК, също е недопустимо установяването дали доходът, който постъпва в партидата на З., има характер на несеквестируем.

Доводите на ищеца относно действията и бездействията на служителите означават по същество да се вмени задължение на тези служители да извършват преценка за вида на имуществото и да се предприемат действия, които са изцяло извън техните правомощия. В настоящото исково производство не би могло обективно да се извърши подобна преценка, след като съществуващата нормативна уредба предвижда специален ред за оспорване действията на съдебния изпълнител, а именно от произнасянето на компетентния съд относно законосъобразността на тези действия би могло да се направи извод дали това имущество е секвестируемо или не, т. е. дали правомерно е било обект на принудително изпълнение или не. По делото са налични данни, че З. е възразявал срещу действията на ЧСИ рег. № 838, но за последиците не са представени доказателства. От значение в случая е, че няма акт на ЧСИ или съдебен за отмяна на наложения заповест.

Така съгласно чл. 450, ал. 3 от ГПК, заповестта върху вземането на длъжника се смята за наложен спрямо третото задължено лице от деня, в който му е връчено заповестното съобщение съгласно чл. 507.

Съгласно чл. 507, ал. 1 от ГПК, заповестното съобщение на третото задължено лице се изпраща едновременно с изпращане на поканата за доброволно изпълнение до длъжника. В ал. 2 е предвидено, че в заповестното съобщение се забранява на третото задължено лице да предава дължимите от него суми или вещи на длъжника. Тези вещи трябва да бъдат посочени точно, а в ал. 3, че от деня на получаване на заповестното съобщение третото задължено лице има задълженията на пазач спрямо дължимите от него вещи или суми.

В ГПК не е предвидено задължение на третите лица да уведомяват съдебния изпълнител, че изпълнението е насочено върху имущество, което смята за несеквестируемо. В този смисъл, в нормата на чл. 508, ал. 1 от ГПК, е предвидено, че в едноседмичен срок от връчването на заповестното съобщение третото лице трябва да съобщи на съдебния изпълнител: 1. признава ли за основателно вземането, върху което се налага заповестта, и готово ли е да го плати; 2. има ли претенции от други лица върху същото вземане; 3. наложен ли е заповест и по други изпълнителни листове върху това вземане и по какви претенции; 4. превежда ли суми по банкова сметка на длъжника, банката, в която е открита сметката, както и размера на сумата.

По делото се установява, а и не се спори, че Г. О. З. получава пенсия за инвалидност поради общо заболяване по чл. 74 от КСО, считано от 26.03.2014г. по разпореждане № [ЕГН]/90/13.11.2015г. на ТП на НОИ С. и последващи за изменения на размера на пенсията. Не се спори също, че Г. З. е имал задължения, по повод на които в ТП на НОИ С. град е получено заповестно съобщение № 116080/21.11.2019г. от ЧСИ М. Б. с

рег. № 838. С писмо № 3036-21-3264/07.07.2022г. на НОИ Г. З. е уведомен, че считано от 01.08.2022г. ще се правят удържки от получаваната от него пенсия в размер на 50,26 лева. С последващи писма З. е уведомяван за промяна на размера на удържаните суми, съобразно преизчисляването на получаваната от него пенсия. От удостоверение изх. № 1029-21-779#1/07.04.2023г. от НОИ се установява, че въз основа на заповорно съобщение №116080/21.11.2019г. на ЧСИ с рег. № 838 по изпълнително дело № 20188380403004 в полза на „Топлофикация София“ ЕАД се правят удържки от пенсията на З. както следва: от 01.08.2022г. до 31.10.2022г. по 50,26 лв.; от 01.11.2022г. до 31.12.2022г. по 80,16 лв.; от 01.01.2023г. до 30.04.2023г. по 10,16 лв.; или за периода до 01.08.2022г. до 30.04.2023г. общо 351,74 лева.

Вземането на длъжника по изп. дело № 20188380403004 З. по за пенсия се изплаща от НОИ, съгласно чл. 33, ал. 5, т. 6 от Кодекса за социално осигуряване. Предвид последното НОИ се явява трето лице, което на основание чл. 508, ал. 3 ГПК е бил длъжен да внася дължимата от него сума по сметката на съдебния изпълнител. Така НОИ, като трето задължено лице, ако извърши плащане на длъжника въпреки полученото заповорно съобщение, спрямо него вискателят разполагат с процесуална възможност да иска направеното плащане. Законодателят е предвидил солидарна отговорност както на третото задължено лице, така и на лицата от органите му на управление – чл. 452, ал. 3 от ГПК, като нововъзникналите права на вискателя се реализират в рамките на същото изпълнително производство, в което не е изпълнен заповорът. Следователно в случай, че администрацията на ТП на НОИ С. град, въпреки получените заповорни съобщения и при липса на данни за отмяна или изменение на същите, извърши плащане към получателят на пенсията, би се поставил в положение на солидарно отговорна страна по това правоотношение, което най-малко представлява нарушение на счетоводните политики за управление на бюджетни средства.

В случая, твърдяните действия на администрация на ТП на НОИ С. град не могат да се квалифицират и като фактически действия и/или бездействия. Те се основават на подлежащ на изпълнение акт на съдебния изпълнител – наложен заповор, който е годно изпълнително основание и няма данни същият да е отменен. Също така, при изпълнение на разпореденото от съдебния изпълнител правно действие, НОИ не действа като административен орган, а като трето задължено лице в изпълнителното производство.

Ищецът З. поддържа несеквестрируемост на получаваната от него пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

Имуществото на длъжника се състои от вещи и от вземания. Според терминологията на ГПК всички имуществени обекти, които не са вещи (движими или недвижими) са вземания: паричните вземания, в т. ч. възнаграждението за труд и пенсия (частично несеквестрируеми) и другите вземания, върху които не се допуска принудително изпълнение (вземания за издръжка, социални плащания и др.); вземанията за предаване на вещи; наличните и безналичните ценни книжа; както и дяловете от търговски дружества.

Несеквестрируемостта на паричните вземания е забрана да ги събира друг, освен длъжникът. Затова заповорът на парично вземане е несъвместим с несеквестрируемостта и в този смисъл я нарушава, а когато паричното вземане е частично несеквестрируемо (възнаграждение за труд или пенсия), наложеният заповор обхваща само секвестрируемата част.

Ако третото задължено лице погрешно плати на съдебния изпълнител, той е длъжен незабавно да върне несеквестрируемата част на длъжника. В този смисъл са разясненията, дадени с Тълкувателно решение № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

Съдебната практика е единна, че съгласно чл. 446, ал. 1 ГПК, всяко възнаграждение за труд, както и пенсията са частично секвестрируеми, т. е. наложеният върху тях заповор обхваща само секвестрируемата част.

В т. 3 на цитираното ТР е посочено още, че несеквестрируемият минимум е определен абсолютно в чл. 446 ГПК и това се отнася както за всяко възнаграждение за труд, така и за пенсията. Няма основание да се приеме, че законодателят третира различно длъжниците, които получават доходи от полагането на труд от тези, които получават доходи от пенсия. Какъвто и да е източникът на дохода, абсолютно несеквестрируемата част е еднаква за всички длъжници.

Следователно, по общите правила не може да се приеме, че получаваната от 3. пенсия е несеквестрируема, а от там с осъществяването на удържки от пенсията да се нарушават императивни норми. Конкретният размер на секвестрируема и несеквестрируема част от пенсията, както бе изложено по-горе, подлежи на изследване по друг ред и пред друг съд.

Неоснователно е и позоваването на чл. 114а, ал. 1 КСО, защото тази разпоредба касае паричните обезщетения и помощите, изплащани по този кодекс, а не пенсиите. Всъщност всички доводи и възражения за езиковото тълкуване на "удръжка", липсата на законност, предвидимост, установен ред и т. н., се опровергават от следващата алинея на чл. 114а КСО, предвиждаща, че при определяне на дохода от пенсия, върху които се налагат заповори по реда на Гражданския процесуален кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс или се извършват удържки за вземания на държавното обществено осигуряване, както и при прихващане на суми по реда на чл.114, ал. 5, се включват и добавките към нея с изключение на добавката за чужда помощ.

Предвид гореизложеното съдът намира, че не е налице задължителен елемент от хипотезата за ангажиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

За да бъде основателен искът по чл. 203 от АПК във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, т. е. да възникне право на обезщетяване по този ред е необходимо наличието на няколко кумулативно дадени предпоставки: претърпяна вреда – имуществена или неимуществена; незаконосъобразен акт, незаконосъобразно действие (фактическо) или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината; вредата да е настъпила в резултат на административна дейност, т. е. от незаконосъобразен акт, действие и бездействие на органа или длъжностното лице при или по повод изпълнение на административна дейност; на последно място причинна връзка - пряка и непосредствена такава между незаконосъобразния акт, действие и бездействие с вредоносния резултат от административна дейност.

Настоящият състав намира, че в конкретния случай тези предпоставки за основателност на настоящето исково производство не са налице, липсва отменен като незаконосъобразен административен акт, както и не е налице незаконосъобразно действие (или бездействие) по см. на чл. 256 от АПК,

предвид изложеното по-горе.

Липсата на един от елементите на хипотезата за ангажиране на отговорността по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, прави безпредметно изследването на останалите – наличието на вреда и причинна връзка между незаконосъобразните действия/бездействия и настъпилия вредоносен резултат, както и дали иска в тази му част е доказан по размер.

Гореизложеното налага извода и за неоснователност на претенцията за присъждане на неимуществени вреди. С оглед пълнота на изложението следва да бъде посочено, че като такива са заявени с молба от 25.10.2023г. л. 43 от делото нервно – психическо напрежение силно безпокойство и стрес. Липсата на незаконосъобразна административна дейност или акт води до липса на причинна връзка с претендираните неимуществени вреди. Отделно от това такива (психическо напрежение, силно безпокойство и стрес) не се и доказаха по делото. Представените експертни заключения на ТЕЛК касаят различни периоди и са свързани с основното заболяване на ищеца, по повод на което е получил пенсия по чл. 74 от КСО. В тежест на ищеца е да докаже наличието на причинна връзка между отменения по съдебен ред акт на административния орган /неговото незаконосъобразно действие или бездействие/ и твърдените претърпени имуществени и/или неимуществени вреди /чл. 154 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК/.

Предвид неоснователността и недоказаността на така заявените основни иски, неоснователна е и претенцията за лихва, което е акцесорно вземане и е в зависимост от основателността на заявените за обезщетение претенции, представляващи претърпени вреди.

При този изход на делото, основателна е претенцията на процесуалния представител на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Размерът на възнаграждението съдът определя на 100 лв. на основание чл. 78, ал. 8 ГПК във вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащане на правна помощ.

С оглед на изложените мотиви, Административен съд София – град

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ обективно съединените иски с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предявени от Г. О. З. срещу НОИ за заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 361,90 лева и неимуществени вреди в размер на 500 лева за периода от 08.08.2022г. до 05.05.2023г., ведно с лихви за забава, от незаконосъобразни действия на служители на ответника, като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА Г. О. З., ЕГН [ЕГН] да заплати в полза на Национален осигурителен институт сумата от 100.00 лв. /сто лева/, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщението му пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: